

NAŠA LUČ

1953

Številka 2

Naš cilj

Verske in narodne prireditve, ki so v preteklem letu doživele tako lep uspeh med sloven-kimi izseljenci v zapadni Evropi, so pokazale, da je med nami še polno življenja kljub temu, da že dolga leta živimo v razmerah, ki morejo samo slabo vplivati na našo versko in narodno zavest.

„Naša luč“, ki nastopa drugo leto svojega obstoja, si je nadela težko, a plemenito nalogo med Slovenci v tujini: pospeševati to življenje in ga usmerjati.

Na različne načine more „Naša luč“ vršiti to poslanstvo. A zdi se, da bo najuspešnejši način ta, če bo Slovence v tujini in njihova društva neprestano opozarjala na cilj, za katerim moramo vsi težiti.

Ta cilj se glasi: visoko dvigniti **katoliško in slovensko zavest** pri vseh slovenskih sinovih in hčerah, ki so razkropljeni po zapadni Evropi in Angliji.

Povsod naj odmeva odločen klic, da hočemo ostati zvesti katoličani in Slovenci, četudi živimo kot zgubljeni kapljice sredi morja tujih narodov, v okolju, ki drugače misli, čuti in dela!

Nikar ne ugovarjaj in ne išči izgovorov! Ti si dolžan zvestobo veri in narodu! Bog ti nalaga to dolžnost.

Pa boš morda rekel: „Zvestoba veri... no, naj bo! Saj res ni dobro, če človek čisto pozabi na Boga. Toda, zakaj istočasno poudarjate zvestobo veri in narodu? Kaj ima zvestoba do naroda tu opraviti? Ali ni to čisto drugo vprašanje, ki ga ne kaže metati z vero v isti koš?“

Ni tako, dragi prijatelj! Glej, tudi zvestoba do lastnega naroda ima svoj izvor v

Bogu. Kajti četrta božja zapoved, ki ureja odnose do naših staršev, nam nalaga tudi ljubezen in zvestobo do lastnega naroda.

Čeprav živiš daleč od staršev, nimaš pravice nanje pozabiti. Enako ne smeš zatajiti svojega naroda, četudi že dolgo bivaš v tujini. Ne misli, da se prikupiš tujcu, če zatajiš kri, ki se pretaka v tvojih žilah! Naš pregovor pravi: „Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti.” Povsod boš naletel na odkrito spoštovanje, če nevsiljivo, a močito pokažeš, odkod in kaj si. Tako vsakdo ve, da ima opraviti z značajnim človekom, ki svojega hrbta ne obrača po vetru.

Isto velja glede naše vere. Kdor pogumno izkazuje čast svoji veri, žanje občudovanje tudi pri ljudeh, ki drugače mislijo in ravnaajo.

Versko in narodno zavest smo si postavili za naš skupen cilj tudi zato, ker sta v tujini obe v enaki nevarnosti in v praksi tesno navezani druga na drugo. Izkušnja nas namreč uči, da tisti, ki v tujini zgube svojo vero, kaj hitro pozabijo tudi na svoj narod. In tudi obratno bo res, ker vidimo, kako radi zanemarijo svojo vero oni, ki so zatajili svoj narod.

Medsebojna povezava katolicizma in slovenstva pa ima še drug važen razlog. Zgodovina nas uči, da se moramo **Slovenci** prav katoliški Cerkvi zahvaliti, da nas viharji stoletij niso zbrisali s površine zemlje, kot se je to zgodilo z mnogimi večjimi narodi. Rešilo nas je samo to, ker smo bili v vseh preizkušnjah naslonjeni na katoliško Cerkev.

Ne čudimo se tej trditvi! Saj podobno velja za vso **Evropo**! Tudi Evropa Cerkvi dolguje vse. Dolguje ji svojo visoko kulturo, ki je povezala med seboj različne evropske narode in postala izhodišče evropske vlade nad svetom ter njene slave in bogaštva.

Toda kaj se je zgodilo z njo, ko se je ta začela odmikati od Cerkve in svojo bodočnost graditi na načelih, ki Boga ne upoštevajo? Mogočna Evropa je začela propadati! Vse svoje upanje je stavila na veličastni napredek v tehniki. Toda prav od te strani ji sedaj grozi največja nevarnost!

Ni dvoma, da bo Evropa propadala tako dolgo, dokler ne bo Cerkev pri njenih narodih dobila tisto mesto, ki ji po božji volji pripada.

Pokazali smo, da ne kaže ločiti katoliške in slovenske zavesti. Kakšno uslugo bi napravili sebi samim, domovini in Cerkvi, če bi se nam posrečilo v naših vrstah visoko dvigniti to zavest! Ta visok cilj bo postal resnica samo tedaj, če bo med našimi izseljenci v Angliji, Franciji, Belgiji, Holandiji in Nemčiji vedno več bratov in sestrá, ki bodo znali plavati proti temu uničujočemu toku in se vztrajno boriti proti temu, kar je tuje našemu katoliškemu in slovenskemu čutenju.

V-ko.

Msgr. ZUPANČIČ — 70-LETNIK

Naši rudarji v Severni Franciji so pripravili svojemu dolgoletnemu izselj. duhovniku msgr. Valentinu Zupančiču lepo proslavo 22. februarja v Bruay-u ob priliki njegove 70-letnice.

„Naša luč“ z veseljem objavlja njihove javne čestitke in se jim pridružuje.

V imenu Zveze društev sv. Barbare v Sev. Franciji in v imenu vseh hvaležnih izseljencev Vam, prečastili monsignor, v našem izseljenskem glasilu čestitamo za Vašo 70-letnico. Bili ste nam voditelj in vzgojitelj. Tolažba in opora ste nam bili v težkih dneh. Svetilnik v temi človeških zablod. Kakor dobri oče, ki si od ust odtrga grizljaj kruha, da ga dá otrokom, ste skromno živeli. Vseh dobrot, ki ste jih izkazali našim potrebnim in trpečim, Vam ne bomo mogli nikdar povrniti. Zato naj Vam jih Bog obilno povrne! Naj Vas spremlja božji blagoslov pri Vašem delu v čast našemu narodu, v blagor izseljencev in slavo božjega imena še mnogo let! Bog Vas živi!

Za Zvezo: Blaž Zupančič, preds., Franc Simonič, tajnik.

TOLMINEC IN ŽANDAR

Zgodilo se je, da sta v neki gostilni zaradi pomanjkanja praznih sob prenočevala skupaj Tolminec in žandar. Tolminec je prošil zvečer sobarico, naj ga zbudi zgodaj zjutraj. Sobarica ga res zbudi. Tolminec vstane in nevede v naglici obleče žandarjevo uniformo. Ko pride v pritličje, se pogleda v ogledalo in zakliče: „Ta neumna sobarica je zbudila orožnika, ne mene!” In se je vrnil v posteljo.

PREDPUST – POST

V pratiki je na pustni torek čuden „svetnik“, ki nima svetniškega sijaja okrog glave. Je to pustna šema, maskara, znak predpustnega veseljačenja in zabav. Našemu velikemu pesniku Prešernu se je tako zameril, da mu je zapel: „O, predpust, ti čas preneti, da ne prideš več mi v drugo...“

Našemu svetu se je pa tako prikupil, da bi rad vrgel iz pratike vse druge svetnike in bi ostala le ta maskirana pustna šema vse leto. V svetu, kjer vlada laž, hinavščina, so že tako vsi več ali manj maskirani in le veseljačili bi tudi premnogi radi vse življenje.

Ti pa, dragi bralec, ko boš dobil to drugo številko „Naše luči“ v roke, vedi, da si že v svetem postnem času, da je predpust minil, da moraš odložiti masko in se pokazati pred vsevednim Bogom in pred svetom tak, kakršen si v resnici: uboga, minljiva stvar po telesu in grešnik pred Bogom.

Prvo te uči pepeljenje na **pepečnično sredo**. Duhovnik ti v cerkvi potrese pepel na glavo z besedami: „Pomni človek, da si prah in da se v prah povrneš.“ Za naš napuh je to trda, neprijetna be-eda, a je čista resnica. Kar se je že dogodilo našim prednikom, se bo tudi nam. Ta misel minljivosti vsega posvetnega naj te zresni, naj te priganja k spokornosti, da poskrbiš za tisto, kar v tebi ni prah in se zato ne vrne v prah, v nič, to je za tvojo neumrjočo dušo, ki bo večno živela, srečno ali nesrečno, kakor bo zaslužila.

V postnem času imamo god sv. Jožefa, 19. marca, in god Marijinega oznanjenja. Sv. Jožef, delavec kot si ti, je tvoj patron. Uči te, da delaj s Kristusom, kakor je on v Nazaretu, in nikdar brez Kristusa in še manj proti Kristusu, ker to bi bila tvoja nesreča za ta svet in za večnost. Skusnja te bo učila, če te še ni, da brez ljubezni in pravice Kristusove ni rešitve za delavski stan, ampak povrnitev v pogansko suženjstvo. — **Marijo** prosi na 25. marca, naj te vodi za Kristusom, katerega trpljenje nam slika postni čas. V puščavi se je postil 40

dni in noči. Nato je učil svoj nauk v duhu spokornosti, dokler ni na križu žrtvoval vsega svojega življenja zato, da bi ti in jaz in vsi ljudje hodili po pravi poti skozi to zemeljsko življenje.

Ne ustraši se besede: post, pokoral! Post nam je Cerkev vsled razmer tako omilila, da nam je ostal le še petek in pepel. sredo in vel. petek. Ali enega posta ti Cerkev ne more odvzeti, namreč posta srca. Iz srca pride namreč dobro in slabo, kar delaš. Izpremeni srce, odženi iz njega, kar je slabo. Premaguj se, zatajaj se. Premisli, kaj ti je treba predvsem izruvati, kateri slab plevel raste v tvojem srcu. Če ga sam ne najdeš, pa svojo ženo vprašaj, ki ti bo povedala, če ti že ni, kadar sta prišla navzkriž. Seveda velja to tudi to zate, draga žena.

O pokori ti ne bom govoril, ker ti jo življenje, delo v jami ali drugod že samo nalaga. Lahko si prizadevaš, da bi to pokoro olajšal, ali popolnoma je ne boš nikoli, vedno ti bo treba kaj potrpeti.

Eno te prosim, da svojo nepotrpežljivost ne kažeš s preklinjevanjem, zlasti ne s tisto grdo bogokletno besedo iz tujega jezika, ki kazi srce marsikaterega slovenskega moža. Tega se skušaj odvaditi še ta postni čas. Pri

tem ne pozabi moliti, Boga prositi, da ti posveti v srce, da se spoznaš takega, kakor si pred Njim, ubogi grešnik. Vem, da nisi tako nespameten, da bi se imel za popolnoma pravičnega, brez greha in napake, že iz enostavnega vzroka, ker tak nobeden ni. Ne boj se: Kristus sam je rekel, da je prišel za grešnike na svet, kar smo vsi, kdor hoče biti odkritosrčen, in ne za pravične, ki jih ni.

Ko boš spoznal svojo grešnost, svoje dolgovne pri Bogu, poglej zaupno na križ, ki gotovo visi na steni v stanovanju, in reci iz dna srca: Bog, bodi milostljiv meni ubogemu grešniku! To je najlepša beseda, ki jo more povedati Bogu grešni človek.

Po vsem tem ti ne bo težko spolniti dolž-

nost, ki ti jo nalaga Cerkev po Jezusovem naročilu, da opraviš zakrament sv. pokore, da greš in opraviš dobro velikonočno sv. spoved. Tedaj boš čist, vsa nesnaga bo odpravljena iz tvojega srca. Tedaj boš sprejel Kristusa samega v svoje srce, da bo tvoje veselje popolno, kakor je bilo srce Zahejevo, ko mu je Kristus rekel: „Danes hočem v tvoji hiši ostati.“

S tem veseljem v srcu boš praznoval velikonočne praznike. S Kristusom si vstal iz groba grešnosti, po Njegovi moči boš vstal sodni dan in šel z Njim v večno veselje. Kristus je vstal, vstali bomo tudi mi! Aleluja!

Bratje in sestre, izseljenci, raztreseni po svetu, veselo veliko noč želim vsem iz srca!
Zp.

Začetki socialnega gibanja na Slovenskem

Nadaljujemo s ponatiskom poučnega predavanja, ki ga je imel znani socialni delavec g. Kremžar v preteklem letu na Socialnem dnevu v Buenos Airesu v Argentini.

Katoliški shod leta 1892

V prvem delu predavanja smo povedali, kakšne so bile razmere na Slovenskem, ko so načelne okrožnice velikega papeža Leona XIII. začele klicati katoličane v boj zoper novodobne zmote liberalizma in socializma. V Gorici je nastopil veliki slovenski mislec, poznejši škof dr. Mahnič, ki je v svojem „Rimskem katoliku“ bičal idejno zmedenost med nekaterimi katoličani in pobijal načelne zmote, ki so prišle iz tujine. Mahnič se je predvsem oprl na mladino, ki mu je ognjevit sledila. Slovenski katoličani so se zavedli vsestranskih nevarnosti za slovenski narod in priskuhnili Mahniču. Leta 1892, leto dni po papeževi delavski okrožnici, je po Mahničevem prizadevanju sledil I. slovenski katoliški shod, ki je postavil temelje slovenskemu krščanskemu socialnemu programu in nakazal smer vsemu bodočemu kulturnemu, socialnemu, gospodarskemu in narodnopolitičnemu delu.

Tista leta je na Dunaju nadaljeval svoje bogoslovne študije mladi duhovnik Janez

Ev. Krek. Tam se je poglobil v papeževe okrožnice in študiral socialni nauk znanega krščanskega sociologa Vogelsanga.

Prvi socialni delavci

Prvi katoliški shod je delo dr. Mahniča, ki je bil na njem glavna idejna osebnost. Z njim so sodelovali vodilni katoliški možje iz Slovenije. Dasi dr. Krek na I. katoliškem shodu še ni bil vodilna osebnost, se je takoj lotil dela in začel orati ledino krščanskosocialnega dela.

Na Goriškem se je tega dela lotil dr. Jože Pavlica, ki je v smislu papeževih okrožnic začel ustanavljati katoliška delavska društva. Ko je dr. Pavlica kmalu umrl, je Krek posegel tudi na Goriško in hodil tja predavat in organizirat.

Mlado krščansko socialno gibanje je hkrati udarilo tudi na Štajersko, ki se je pod vplivom nemčurstva najdalje ustavljala krščansko-socialnim idejam. Zasluga mladega kaplana dr. Korošca je, da je tudi štajerska Slovenija stopila v krog drugih slovenskih dežel.

Tako je krščansko-socialno gibanje na vseh poljih združilo dotlej po deželah ločene Slovence in ustvarilo idejno podlago za združeno Slovenijo.

Ne dá se popisati, kako pristrčno in iz

dna duše je dotlej tako zanemarjeno ljudstvo sprejelo to gibanje, ki ga je krepko podpiralo katoliško časopisje.

Toda motil bi se, kdor bi na dr. Kreka gledal le skozi naočnike zmedenih krščanskih socialistov, ki so menili, da je bil dr. Krek le njihov radikalen predhodnik k nekakemu krščansko pobarvanemu marksizmu. Kreka so imeli za svojega prav tako delavci kot kmetje, obrtniki prav tako kot študentje. Skušal je biti vsem vse! Kot tak je zgrabil za delo tam, kjer je bilo najbolj treba. Najkrepkeje za kmeta, ker je to jedro slovenskega naroda bilo najbolj v nevarnosti. Brez kmeta bi namreč Slovencev sploh več ne bilo. Dr. Krek je imel pred očmi narodovo celoto in njegovo bodočnost.

Zadružništvo

Leta 1895 je Krek izdal: „Črne bukve kmečkega stanu“, kjer je natanko opisal obupno stanje kmečkega stanu in povedal, kako ga je treba rešiti. Ta program je uzakonil II. katoliški shod, potem ko ga je Krek sam s svojimi delavci že izvajal. Kmeta je bilo treba najprej rešiti iz rok oderuhov in ga gospodarsko utrditi. Začel je v ta namen ustanavljati hranilnice in posojilnice ter druge zadrage. Že leta 1895 je bila ustanovljena Zveza kranjskih posojilnic, nakar so tovrstne zadrage začele rasti po vseh farah.

V nekaj letih je bil po hudih bojih in težkih preizkušnjah slovenski kmet rešen oderuhov. Zadružništvo ga je rešilo. Dr. Krek je svoje gospodarsko socialno delo naslonil na svobodno zadružništvo, ki naj sčasom postane odločilen činitelj slovenskega gospodarskega življa.

Veličastni zadružni razvoj je ustavila prva svetovna vojna. Vendar je zadružništvo postalo prevažen gospodarski činilec med Slovenci in sicer ne le za kmeta, marveč tudi za delavca in obrtnika.

Sprva je šlo težko, ker ni bilo izurjenih zadružnih strokovnjakov. Vse delo je slo-nelo skoro le na ramah župnikov in kaplanov. Bilo je pač še nekaj idealnih učiteljev,

ki so prevzeli na deželi breme zadružnega dela. Med temi moramo predvsem omeniti Franca Jakliča iz Dobropolj, znanega slovenskega pisatelja in poznejšega državnega poslanca.

Zato je kranjski deželni zbor, ko je v njem leta 1903 zavladala krščansko-socialna večina kot zastopstvo SLS, na Krekov predlog sklenil ustanoviti Zadružno šolo, **prvo v tedanji Avstriji**. Iz te šole so izšli vsi poznejši laiški zadružni delavci. Kmalu je vsa Slovenija bila preprežena z zadrugami. Kmečki stan je svobodno zadihal. Niso mogli več z njim politično in gospodarsko spekulirati, ampak je postal v dobrih desetih letih glavni nosilec političnega in gospodarskega življenja.

(Dalje prihodnjič)

Prišla bo pomlad

Prišla bo pomlad,
učakal bi jo rad,
da bi zdrav, vesel
sladke pesmi pel.

To me veseli,
trav'ca zeleni,
drobnja ptičica
pa žvrgoli.

Prišla kukav'ca,
moja ljubica,
ki bo kukala
in prepevala.

Kukala: kuku,
kukala: kuku!
Da bi zmeraj nam
tak' lušno b'lo!

Narodna pesem.

Zgodba o ljubezni

OB MATERINSKEM DNEVU

„Ali lahko vidim otroka?“ je vprašala srečna mlada mati. Dali so ji zavitega otroka v naročje. Hitela je odstranjevati platno z njegovega obraza, da bi videla njegovo drobno lice, a je onemela. Zdravnik se je hitro obrnil in pogledal skozi okno. Otrok je bil namreč rojen brez ušes...

Vkljub temu je bil otrokov posluš popoln. Kazila ga je le zunanja pojava. Ko je nekega dne pritekel iz šole in skril svoj obraz v materino krilo, je mati takoj vedela, da bo njegovo življenje posejano s trnjem ter njegov uspeh bolečina. S težavo je povedal: „Nek fant me je imenoval nakaza.“

Postal je lep dečko, le ušesa so mu manjkala. Zaradi priljubljenosti pri fantih bi lahko postal njihov voditelj, tako pa... Imel je smisel za poezijo, leposlovje in glasbo...

Fantov oče se je šel posvetovati k domačemu zdravniku. Ali res ni mogoče pomagati?

„Je mogoče. Z operacijo bi se dala napraviti ušesa, a kje najti človeka, ki bi jih dal?“ je odgovoril zdravnik.

Minili sta dve leti. Nekega dne pravi oče sinu: „V bolnico boš šel. Z materjo sva našla nekoga, ki je pripravljen dati ušesa, ali kdo je, ostane tajnost.“

Operacija je lepo uspela. Iz bolnice je prišel nov človek. Njegovi talenti so kazali na genialnost. Povsod je žel same uspehe.

„Rad bi vedel,“ je silil v očeta, „kdo je toliko storil zame? Nikoli mu ne bom mogel povrniti.“ „Ne verjamem, da bi mogel,“ je rekel oče. „Toda, bilo je sklenjeno, da ti ne smeš vedeti.“

Minila so leta, a skrivnost je ostala nerazvozljana. Toda prišel je dan, najtežji dan, ki more zadeti otroka: z očetom sta stala sklonjena ob materinem mrtvaškem odru.

Počasi in nežno je oče stegnil roko in vzdignil materine goste kostanjeve lase in s tem odkril sinu do takrat nerazkrito mu skrivnost.

„Mati,“ je dejal oče, „je bila vesela, da ji ni bilo nikoli treba strichi las. Ali je kdo kdaj mislil, da je mati zaradi tega manj lepa?“

PKO v avstralskih „Mislih“.

Prah v pljučih

Objavljamo nekaj misli zdravnika dr. Van Mechelena iz Hasselta (Belgija) o rudarski bolezni, ki povzroča trikrat več smrti kot nesreče v rudnikih.

„Najprej omenimo, da je držanje higienskih zdravstvenih predpisov za rudarja že od začetka zelo pomembno. Opazilo se je, da se snažni rudarji, ki nosijo toplo spodnje perilo, ki se hranijo z močno in zadostno hrano in ki na zdrav način izkoriščajo svoj prosti čas, dalje časa branijo proti tej bolezni. Nekateri nočejo razumeti pomena dobrega zraka in cele ure preživljajo svoj prosti čas v zaprtih sobah (gostilnah, kinodvoranah in podobno).

Treba bi bilo odsloviti vsakega, ki pride

prosit za delo v rudniku, a nima po naravi zadostne odpornosti ali pa, ki ima občutljive pljučne vršičke.

Vsak prah še ni škodljiv. Zgolj prah premoga po mnenju mnogih ne vodi do delanemogućnosti. Seveda je premogov prah navadno vedno pomešan s kamenitim prahom. Ta je pa zelo škodljiv.

Kadar rudar vdihava prah, ga ostane velik del v nosu in v grlu. Le zelo majhni delci prahu pridejo v pljuča. Sicer se tudi ta znajo braniti prahu: dušniki in pljučne vešice imajo znotraj vsepovsod nekake trepalnice, ki prah porivajo ven. Če se to vrši sunkoma, pravimo, da kašljamo. Pa tudi če celice vsrkajo prah, ga znajo avtomatično iz-

VESELI DOGODKI

Ena in dvajseto poglavje

Živel je zdravnik, ki ni bil zdravnik, ampak homeopat. Če se ne motim, se pravi to po slovensko „šintar“. Vsak bolnik, ki je prišel k njemu, se je moral najprej okopati v posebni kopeli, kjer se je namakalo brez števila zelišč in rož. Šintar, recimo mu raje homeopat, je sprejemal kliente samo tedaj, če so bili očiščeni v njegovi kopalnici. Da je vse hitreje potekalo, si je dal napraviti kar tri.

Nekega dne prav močno potrka in vstopi naravnost v homeopatrov sobo, ne da bi čakal odgovora. Bitenčev oče, ki je imel to „lepo“ navado, da ni nikdar snel pipe iz ust in ne klobuka z glave. Šintar, oprostite, homeopat, hočem reči, je bil ta dan skrajno nervozen in je Bitenca kratko malo vrgel ven.

„Tamle je kopalnica, umijte in skopajte se kakor drugi, potem pa pridite k meni,“ tako je dejal „doktor“ in zaloputnil z vrati.

„Presneto si nasajen, šintar,“ je rentočil zunaj Bitenc sam pri sebi, „kaj te je neki pičilo? Najbrž kaka coprnica, ker sršen bi te ne mogel tako razjariti. No, če ni dru-

gače, se bom pa skopal, saj ne bo zastonj. Vse mi boš pošteno plačal, trikrat, ne samo enkrat.“

Tako je brundal in odprl vrata ene izmed kopalnic. Tukaj so ga veliko bolj prijazno sprejeli. Ko se je opral, je nataknil škornje, oblekel srajco, pokrtil klobuk, vtaknil pipo v usta, drugo obleko pa nesel kar na rokah in šel zopet k „zdravniku“.

Ta je bil zdaj vse druge volje, ko je zagledal starega srajčnika s pipo in klobukom. „Tako je prav, vidite, očka,“ je začel prijazno homeopat, „tako je prav, zdaj se bova pa pomenila. Imate ozeblino, kaj, ali vas zelo boli?“

„Kakšne ozeblino imam, kdo vam je to rekel? Še nikdar v življenju jih nisem imel,“ se je obregnil Bitenc.

„No, no, bo pa kak revmatizem ali kaj podobnega, saj tudi to znamo pozdraviti,“ je bil prijazen homeopat.

Oče pa: „Revmatizem imajo najbrž drugi, pa v glavi ga imajo, jaz pa svoj živ dan še nisem vedel, kaj je to revmatizem. Kaj mislite, da sem kaka mestna mevža.“

„Kaj ste pa za božjo voljo prišli sem, če ste zdravi“, se je čudil „zdravnik“.

„Res je čas, da me vprašate, po kaj sem prišel. In da me pustite govoriti,“ je odgovoril Bitenc.

„No, po kaj vendar?“

„Prej me vi niste puhtili govoriti, zdaj vam pa jaz nočem povedati,“ je dražil očka.

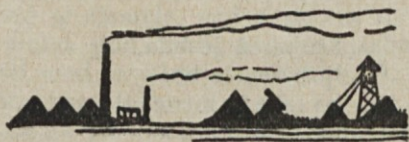
„Doktor“ se je zopet jezil, da se ni treba norčevati iz njega, da ima veliko dela itd.

„Jaz sem pa moral imeti čas, da sem ustregel vašim kapricam, da sem se slekel in opral in da stojim zdaj v sami srajci pred vami?“ — Še nekoliko si ga je privoščil Bitenc, potem pa vzel pipo iz ust in dejal: „No, da vam ne bo treba ravno iz kože skočiti, vam pa vseeno povem, po kaj sem prišel. Poslušajte, gospod! Jaz sem prišel k vam zato, ker sem vam pripeljal drva. Da, štiri metre drv, kakor ste mi naročili. Sedaj mi pa lepo plačajte! A ne samo drv in vožnje, ampak tudi dve uri časa, ki sem jih brez potrebe zabil pri vas.“

Prvi hip je bil homeopat v neki čudni za-

ločevati po notranjih kanalih. Vendar imajo celice le nekaj sile za to. Če so fini prašni delci le preveč številni, celice ne zmorejo več dela. Mehanizem za čiščenje je blokirano. Rudarju se zdi, da v pljučih ne gre več vse v redu. Diha težko; gre k zdravniku, ki ugotovi „bronšite“. Navadno mu bo priporočil delo v manj prašnih krajih...

Žal, današnja znanost ne pozna uspešnega zdravlila za to bolezen. Težko je tudi to, ker navadno spremlja telesno bolezen še duševno padanje: izgubljanje zaupanja vase.“

dregi, potem se je pa začel smejati, kolikor je mogel. Smejal se je pa tudi Bitenc, ker je res dobil tako lepo nagrado, da bi bil pri volji kar naprej kopati se pri homeopatu.

Dva in dvajseto poglavje

Slepo črevo ni prav posebno priljubljen del človekovega telesa. Dokler ne nagaja, ga pustimo v miru; ko začne dražiti, se ga pa skušamo čimprej znebiti. Taka je usoda slepiča in meni niti na misel ni prišlo, da bi jo skušal omiliti. Brž ko sem začutil, da nekaj ni v redu, sem se odpravil v bolnišnico. Že naslednji dan sva mirno ležala: jaz v postelji, slepo črevo pa zakopano božve kje. Pozabil sem vprašati bolničarko, kam ga je zakopala in tako sedaj ne bom vedel, kje in kod naj ga iščem, ko pride sodni dan. Mogoče pa ne bo treba, saj sta ga že zadela sodba in kazen.

Da moram mirno ležati, ne kašljati in se ne smejati, če hočem kmalu ozdraveti, tako so mi rekli zdravniki. Res se nisem zelo potegoval za kašljanje in tudi ležal sem še dosti mirno, saj je bila postelja tako ozka, da bi takoj štrbunknil na tla, če bi se količkaj premikal. Da bi mi pa kdo prepovedal smejati se? Nak, tisto pa ne! Ena ura smeha pomeni eno leto zdravja, pravijo.

Res se mi je ponudila prilika smeha takoj drugi dan po operaciji. Ko sem zjutraj iskal svojo „mandolino“ (steklenico za opravljanje male potrebe), sem videl, da je ni več. Pogledal sem proti staremu sosedu in opazil, da ima on dve. Ker sta bili obe prazni, nisem mogel razumeti, zakaj je bil „sunil“ tudi mojo. Še manj sem pa razumel, ko je prišla sestra in dognala, da je kljub temu revež pošteno zmočil posteljo. Spomnil sem se na ribniškega osla, ki je imel pred seboj dva kupa sena, pa je tako dolgo ugibal, kje bi začel, dokler ni od lakote poginil. Moja nežna usta so se raztegnila v ljubeč na mešek in trebuh je začel igrati „tremolo“. Takrat pa nisem zagledal samo zlate in rdeče zvezde, ampak sploh vse, kar jih je v nebesih in na zemlji. Solze smeha so se trenutno spremenile v solze žalosti in bolesti.

Sredi noči me zbudita dve sestri, ki sta prihiteli v sobo s hitrostjo petih antilop. Zakaj da sem zvonil, sta bili

hudi. Po dolgi debati smo le dognali, da ga je spet polomil moj sedemdesetletni sosed. Ko je hotel prižgati luč, je pritiskal na gumb za zvonec namesto na tistega za luč. Zopet so lezla moja usta narazen. Sestri sta to zapazili in rekli naj bom priden, da se bosta že onidve smejala namesto mene.

Pa to še vse skupaj nič ni bilo.

Popoldne je prišel k sosedu zdravnik in ga vprašal, če gredo kaj vetrovi od njega. Ne vem, če je bil gluha ali revež ni razumel učenega vprašanja, vem samo to, da je rekel: „Oh pa kakšni, gospod doktor, taki, da kar kozolce podirajo.“ Je pač mislil, da hoče zdravnik vedeti kakšni vetrovi so v njegovi vasi.

Takrat sem pa nekoliko bolj zastokal kakor vsled „ukradene mandoline“ in zgrešenega pritiskanja na gumb. Zdravnik mi je moral popraviti dva šiva in mi povedal, da bom moral ostati teden dni več v bolnišnici. Da bi ga „koklja pobasala“ mojega starega sosesa, njegove kozolce in njegove vetrove povrhu! No, pa zdravnikova napoved se ni uresničila, hvala Bogu. Sem se pa tudi pazil, veste. Nobeni vetrovi in nobene mandoline me niso več spravile v smeh, niti kontrabasi in orkani ne.

Spomnil sem se danes na to, ker sem zdrav in se spet lahko „kehljam“. Smejajte se tudi vi, bralci, če se vam dá, nikar pa ne nosite tega v bolnišnico tistim, ki so bili včeraj operirani zaradi slepega črevesa. J. J.

Ko bi družga ne 'mela

Ko bi družga ne 'mela
ko lep'ga moža,
bi za mizo sedela,
pa gledala ga.

„Le glej ga, le glej ga,
še sita ga boš:
boš sinka zibala
in jokala boš.“

Ljubezen je bila,
ljubezen še bo,
ko tebe in mene
na svetu ne bo.

Narodna pesem.

Rudar Mikola

Stric Mikola smo mu dejali in vsi smo ga radi imeli. Bil je pravi orjak in, ko smo se mu otroci kar po štirje hkrati obesili na vsako roko, nas je vrtel v krogu, oponašajoč zraven glasove raznih divjih in domačih živali, in je užival v našem vriskanju in veselju.

Delal je v bližnjem rudniku in vsled nizke plače zelo slabo živel. Naš oče ga je imel rad in mu v lovišču zaupal kakor samemu sebi. Vedel je, da je pošten, četudi je reven. „Poči no kakšnega dolgouhca na skrivaj za svojo družino!“ so znanci nagovarjali Mikola. A Mikola je skušnjavcem odgovoril na kratko:

„To je greh, vidi Bog.“

Neko soboto zjutraj je prišel z dela naravnost k nam. Še ves črn, se nam je zdel kot zamorec. „Danes ga pa bomo in fanta bosta šla z namil!“ se je zarežal veselo. Misli je na prebrisanega jazbeca, ki je delal škodo v koruzi. Mati naju ni hotela pustiti na lov. Bala se je, da ne bi Mikola, neroden, kot je bil zaradi svoje ogromnosti, počil katerega od naju. A oče je dovolil in šli smo veselo nad prebrisanega ščetinarja.

Tam naokoli so rastle včasih ogromna hrastova debela. Posekali so jih Lahf in danes, kamor pogleda oko, vidi le kamenje v raznih oblikah. Med njim so si v malih vrtačah nanegli pridni kmetje malo zemlje in posejali koruzo. V to koruzo je zahajal prebrisani jazbec in doslej zmeraj ušel maševanju kmečkih motik in lovskih pušk.

Ta sobota pa je bila zanj usodna. Kmalu smo ga iztaknili in nagnali iz vrtače proti kraju, kjer je stal Mikola na preži. Naenkrat začujemo bobneči glas: „Ga že imam.“

„Kako, saj še strela nismo čuli,“ se oglasi oče.

„Med noge mi je zlezel in se zagrizel v škorenj,“ pravi Mikola.

Oče se zasmee, midva zlezeva na skalo in vidiva pod nama, kako se jazbec motovili med orjakovimi nogami, ki so ga držale kot klešče.

„Če ga pu tim in ga po lovsko na begu ustrelim, lahko zgrešim,“ pomodruje Mi-

kola. „Najbolje bo, da ga s puškinim kopitom česnem po glavi.“

Rečeno, storjeno. Zamahne s kopitom. A predolge roke udarijo namesto po jazbecem smrčku po steni. Puška se sproži in šibre udarijo ob steni za Mikolom, se odbijejo in zažvižgajo okoli njegove glave kot panj razsrjenih čebel. Nerodni Mikola se ustraši in pade po dolgem po tleh.

Jazbec smukne izmed Mikolinih nog in nama izgine izpred oči, kot bi se vdrl v zemljo. Vsi trije skočimo k Mikoli, ki leži na trebuhu in stoče. Oče ga vpraša, če je ranjen.

„Ne vem, nobenih bolečin nimam, ali nekaj mehkega in toplega čutim pod trebuhom. Bojim se, da so mi čreva zlezla ven.“

Vzdignemo ga in zastrmimo v jazbeca, ki leži na tleh omamljen. Ogromna Mikolina teža je padla nanj. Oče ga zgrabi in mu z lovskim nožem konča grešno življenje. Mikola ga spravi v nahrbtnik in odidemo veseli domov.

*

Kožo smo prodali trgovcu, meso pa sem moral čez nekaj dni nesti k Mikoli. Potrkal sem na vrata borne kamenite koč, v kateri sta bila kuhinja in spalnica en sam prostor. Odprla mi je bolna Mikolina žena, ki ni vedela, kako bi me dostojno sprejela. Spustila je otročička na tla, začela kuhati kavo, v katero je vlila poslednjo kapljko mleka, prihranjenega za njuna dva malčka. Vzel sem malega v naročje, ga začel ujčkati in kmalu sva postala prijatelja. Skupno sva popila kavo in kmalu mi je zaspal v naročju. Žena ga je položila spat v posteljo, pri kateri sem zagledal rožni venec, ves črn in obrabljen.

„Je tudi vaš rožni venec tako star kot naš,“ jo vprašam. „Naša mama ga ima čez sto let starega.“

„Ne vem, koliko je star,“ odvrne žena. „Mati mi ga je pustila in je moja edina tolažba, ko ni Mikole doma. Ta črna slika na steni je Trsatska Mati božja. Ko sem bila na smrt bolna, sem gledala v to sliko

in prosila Marijo: Oh, Mati, ne še, zaradi sirot! Obljubila sem, da se ji pridem po kolenih čez stopnice zahvalit na Trsat. Zdelo se mi je, da se je nasmehnila in ozdravela sem za silo."

Na steni sem videl tudi bradatega svetnika, delo domačega vaškega umetnika. Sveti Nikolaj je bil, Mikolin patron. Neki rudar ga je narisal v prostem času in Mikola se je z njim kar po svoje menil. Žena mi je pravila, da, če ima srečo pri delu ali na lovu, se mu nameji in pravi: „Sreča moja, danes sva zadela terno. Zmoli očenaš za mene, jaz sem truden!" Leže v posteljo, se prekriža in takoj zaspi. Kadar pa je kaj narobe, se ozre nejevoljen v podobo: „Nesreča božja! Vse kocine ti porujem. Ne verjamem ti nič več. Že vidim, da moram sam moliti za svojo srečo!" Tedaj moli z njo, četudi mu oči dremljejo od utrujenosti.

„Če ga karam zaradi tega, mi odvrne: „Saj tudi gospod oskrbnik dela tako in mu gre v e po sreči!" Ali res dela vaš oče tako?" me vpraša žena.

„Ne morem reči točno, a vem, da ima sliko Janeza Krstnika zelo rad. Nekoč mu je mama nekaj dejala in ji je odgovoril, naj ga ne nadleguje, ker ima z Janezom Krstnikom narejeno nekakšno pogodbo."

Vstal sem in se odpravil domov, kjer sem povedal mami, kaj sem zvedel pri Mikoli in kako živijo.

Zvečer smo po navadi molili rožni venec. Mati je tokrat dostavila še očenaš, da bi Mikolina žena kmalu popolnoma ozdravela. Oče je nekaj zagodrnjal v brado. To je bil edini trenutek v hiši, ko je mati bila gospodar in oče ni smel kaditi svoje dolge pipe, ko je udobno počival v naslonjaču po dnevnem poslu. Zmeraj mi je pravil, da se mu zdi kot v vicah, ker ne sme kaditi, ko mi molimo, ali nikoli ni šel tedaj v drugo sobo. Vedno, kadar je prišel iz službe domov in smo že spali, je vprašal mater, če smo bili pridni in če smo zmolili večerno molitev.

*

Teden dni za tem so prišli visoki gošpodje na lov. Mikola je bil vodja gonjačev in uspelo mu je dobiti v roke starega lisjaka. Odril ga je, dal kožo očetu, odrtga lisjaka pa privezal na na-

hrbtnik, češ da je tako meso dobro za jetične in bo prišlo prav njegovi družini.

Med potjo, ko smo se vračali, je Mikola naenkrat zarjul in se prijel za zadnjo plat. Spremljevalci so stopili k njemu in jim je ob pogledu kar sapo zaprlo: odrti lisjak se je zagrizel v Mikolino meso. Oče je hitro razklenil z nožem lisjakove čeljusti in rešil Mikolo iz nerodnega položaja.

Vsi so se čudili, kako je to mogoče, da mrtvi lisjak grize. Neki lovec, ki je bil zdravnik, je pojasnil, da se je lisjaku, ko mu je bingljala glava ob nahrbtniku, pojačil smrtni krč v žilah. Zato je odrta mrha zgrabila Mikolo.

Mikola je nejeverno pogledal v zdravnika in si mislil, da so gotovo imele kaj coprnice vmes; a zdravniku si ni upal ugovarjati. Zgrabil je le lisjaka za vrat, mu zažugal s prstom pod gobec, rekoč: „Naj bo že kakorkoli, ali meni se zdi, da v tebi še zmeraj čepi hudoba. A' te bova že jaz in sv. Nikola u..." Revež je mislil reči „užugala", a je namesto tega zaječal od bolečine. Ko je žugal s prtom, so se čeljusti odprle in prst je sunil notri, nakar so ostri zobje zasekali v prst. Mikola je rjovel, mi pa smo se smejali do solz in mu prst reševali iz lisjakovih čeljusti.

Navadno nesreča prinese tudi srečo s seboj. Tako je bilo tudi z Mikolo. Šest nedelj je pestoval svoj prst in ni mogel na delo v rudnik. Bolniških blagajn takrat še ni bilo. Trda bi predla njegovi družinici, če mu ne bi Lovsko društvo priskočilo na pomoč z malo denarno odškodnino in mu dalo pravico, da tedensko lahko ustrelji zase po enega zajca.

Vsak dan je prihajal ta čas k nam in hodil z gospodi na lov. Nekoč ga je vprašala mama, če je njegovi ženi kaj boljše. „Hvala Bogu, sedaj je zdrava," je dejal. „Župca ti tega šmentanega lisjaka ji je pomagala!" Mati se mu je smejala, ker ni verjela v njegove vraže. Gotovo je zajčja pečenka več pomagala k njenemu ozdravljenju kot lisjak.

„Sedaj ne bo treba več moliti za Mikolino mamo," sem dejal zvečer mami. „O še bomo molili, srček," je odgovorila, „da bo dobila denar za božjo pot na Trsat, kamor se je zaobljubila." Upanje, da bo zvečer

manj očenašev, mi je splavalo po vodi. Moj obraz je moral biti precej kisel, da je izvalo smeh celo vitezu Slavinskemu, ki je stal na pragu kuhinje in poslušal, kaj se meniva. Prišel je iskat tople vode, da bi se umil, in ni hotel motiti prej najinega pogovora.

Gospodje so odšli od nas, mi pa smo še kar molili za Mikolino družino. Nekega lepega dne prinese poštar denar. Vitez Slavinski je poslal goldinarje za Miko in zraven še nekaj desetice za mene. Pisal je: „Oprostite, da se nisem oglasil že prej. Opravki so me zadrževali. Denar, ki ga pošiljam za Mikolino družino, je dobljen pri stavi. Nejeverni Tomaž ni hotel verjeti, da tudi odrti lisjak lahko grize. Stavili smo in nejevernež je izgubil stavo. Plačal je Mikoli stroške za pot na Trsat in rešil Vašega malega enega očenaša. Desetice so za Vašega malega. Toliko jih je, kolikor dni je molil za Miko.“

Ko je prišel Mikola k nam, mu je oče prebral pismo viteza Slavinskega. Presenečen je bil in od sreče ni vedel, kaj bi počel. Oče je pogledal v mojega brata: „No, ti, ki vedno vse veš! Pa povej, kaj misli sedaj stric Mikola?“ „Kaj misli stric Mi-

kola? Ne vem, ali jaz bi pustil, da me lisjak useka celo po nosu za ta denar,” se je odrezal brat in smuknil skozi vrata, da bi ga za vsak primer očete roke ne dosegle. Zasmajali smo se in Mikola je osupel izdaval:

„No, saj tako nekako sem jaz res sedaj mislil...“
Še tisti teden se je Mikolina družina odpravila na božjo pot na Trsat.

Ko so se vrnili, je prišel Mikola brž k nam in nam prinesel odpustke za vse. Pobahal se je, da mu je ostalo toliko denarja, kolikor ga v rudniku pol leta ne zasluži. Popravil je z njim ograjo pri vrtu in streho pri hiši. Tudi prst se mu je pozdravil.

„Za vse to se moram zahvaliti vam, gošpa,” je rekel in pogledal boječe mojega očeta. Obrnil se je proti meni in me nežno pogladil po laseh: „In tebi najbrž tudi...“

Mati mu je odvrnila: „Oh nič! Vaše žene molitev in vaše trdno zaupanje, da vam bosta Bog in sv. Mikola pomagala, sta največ pripomogla do tega. Vsi skupaj, mi in nejeverni Tomaž, ki je izgubil stavo, smo bili le orodje božje Previdnosti, da se je izpolnila želja vaše ženke: pri Marijinem prestolu na Trsatu se zahvaliti za srečno rešitev.“

Ap.

Vse se modernizira

Žene so včasih pristavljale k peči lončeno posodo. Burklje so jim bile nujno potrebna stvar. Danes je drugače: kuhajo že na plin in električno. Celó premoga jim ni treba več nositi iz kleti. Svet se modernizira. Bi se po vsem tem čudili, če tudi preganjalci vere ne preganjajo več tako kot Neron? Svet napreduje...

V prvih časih krščanstva so kristjane ujeli. Zasiľali so jih, če res priznavajo Kristusa za svojega Gospodarja. Potem so jih zaradi vere javno mučili in usmrtili. Današnji preganjalci delajo vse to veliko bolj prebrisano, a tudi bolj zavito.

Današnji Neron pravi, da ne preganja vere. Cerkve pušča odprte. Še kako podporo nakaže, da se kakšna zgodovinsko ali umetniško pomembna cerkev popravi. Če mu kdo očita, da veri ne dá dovolj svobode, ga zavrne: „Cerkev ima dovolj svobode. Poglejte naše cerkve: bolj so polne kot po Zapadni Evropi!“

Cerkve pušča odprte, ker hoče dati starim vtis, da lahko še naprej hodijo vanje kot nekdanj. „Naj imajo svoje veselje, saj bodo itak kmalu pomrli!“ A i točasno, ko podi vero iz življenja med štiri cerkvene stene, ropa Cerkvi vsa sredstva, s katerimi bi mogla vplivati na mladino. Na tih način onemogoči, da bi mladi slišali glas vere. Vzgojne zavode, časopise, radio, igre, filme, vse vzame sam v roko. Zakaj? Da po teh sredstvih skuša vzgajati „novo“ ljudstvo, ki vere ne bo poznalo v drugačni podobi, kot jo slika on: neboljeno, preživelo neumno starko, brez pomena za moderno življenje, ostanek nekdanjih nazadnjaških časov.

Ker predstavljajo duhovniki steber vere, skuša ta steber omajati in podreti. Z lažmi, klevetami, obrekovanji se spravi zdaj nad tega, zdaj nad onega duhovnika. Ljudstvo se večkrat postavi zanj. A ker drži oblast s preganjalcem, nima skoraj nobene moči.

Tako odstranijo počasi drugega za drugim, najprej seveda mlade, delavne in zdrave. Napačno poučena množica zgubi zaupanje v steber vere. Preveč se ji zdi umazan, saj mu pripisujejo vse najslabše!

A stebra ni mogoče kar tako omajati. Zato skušajo z vabami, podporami in grožnjami zanesti razdor vanj. Ko se nekateri vdajo, jih imenuje za ljudske in patriotične, da s tem ostale še bolj umažejo.

Ves načrt gre počasi naprej. Zavit je v skrb za „dobro“ ljudstva, za njegov „napredek“. Gre pa točno po začrtani poti: iz življenja poriniti vero med štiri zidove. Pri vernikih zamrziti duhovnike. Duhovščino med seboj razklati. Škofom onemogočiti stik z duhovniki in ljudstvom.

Rože

„Po rožah v oknu boš spoznal, da biva v hiši slovenska družina,“ mi je nekoč dejal znanec, ko sva šla na obisk. Ne morem reči, da bi v tukajšnji deželi ne imeli radi cvetja, a redko vidite rože na oknih. Po delavskih krajih boš opazil malokrat živo cvetočo rožo. Rože nadomešča glinasti pes ali vaza.

Pri nas doma smo imeli radi rože. Slap nageljčkov se je vil z okna.

Kako poživi sobo roža na mizi! Bel vazen prt in posoda s cvetjem! Saj oko samo pove, kaj prija človeškemu očesu. Ob posebnih prilikah: praznikih, godovih in obletnicah naj bodo rože še posebej lepo postavljene.

Z rožami je tudi delo. Zanje je treba skrbeti, ako jih hočemo ohraniti. Zamenjati vodo, pristriči peclje, na novo urediti, posušene liste sproti obrati, zaliti, ako je potrebno. Cvetice, ki ne prenesejo sonca, postaviti v senco, da ne ovenejo. Na vrtu okopati in presaditi...

To je ravnanje modernega Nerona. Pa bo uspel? Ne! Cerkve peklenska vrata ne bodo premagala. Stari Neron ni uspel. Napoleon se je vdal, Hitler je končal. Cerkev stoji in bo stala. Iz sedanje stiske bo izšla še lepša in močnejša. Žalostno pa je in usodno, da se jih v tem boju dá toliko zapeljati, pokvariti in pogubiti. Iz toliko in toliko mladih src ta vihar lahko izruje vero za vedno. Zato vsak dan prosimo Gospoda, naj pomiri vihar, naj dá preskušanim obilnih milosti, da bodo ostali trdni in zvesti do konca. Naj jim dá junaštva, notranjega miru in žive vere, četudi se mora končati njihova pot v mučeništvu.

Lepo je tako delo. Videl sem ljudi, ki so z rožami ravnali kot z majhnim otrokom. Ljubili so rože in jih gojili.

Mati pa bo rada dala ob rožah otroku lep nauk. Učila ga bo nežnosti in ljubezni do vsega, kar je živega. Naučila ga bo paziti na rože in skrbeti zanje. Otrok naj ima na vrtu svoj kotichek, ki ga bo rad urejal. Ko ne bo prevelike nevarnosti, da bi kaj razbil, naj tudi sam ureja rože v hiši in na oknih.

Otrok bo vesel majhne odgovornosti. In materi bo dober nauk povrnil s prvim šopkom pomladanskih rož.

G.

Iz domovine

Za božič smo zastonj skušali ujeti na radiu Ljubljana prelepe melodije slovenskih božičnih pesmi. Vlada je 19. decembra „na željo ljudstva“, to je: komunistov, odpravila božični praznik in ga proglasila za navaden delavnik (še nikdar v slov. zgodovini ni to bil). Otroci so morali iti obvezno v šolo in delavci na delo. V zameno zanj so določili kot dela prost dan najprej 2. januar, a so se čez par dni premislili in dali to „čast“ 31. decembru.

*

Na Novo leto je zaradi dežja in južnega snega prestopila bregove reka Krka in vdr-la v Kostanjevici v hiše do 1 metra visoko.

*

Položaj vere in Cerkve gre naprej v smeri, ki jo je nakazal v Splitu minister V. Krstulović, ko je govoril pristaniškim delavcem: „Napravili smo veliko napako v l. 1945., ker nismo pobili vseh duhovnikov. Napake sedaj ne moremo popraviti, toda vlada bo prisilila duhovnike, da bodo hodili okoli celo brez spodnje obleke“.

Škofje so se zbrali v Zagrebu na konferenco, na kateri so skupno napisali pismo predsedniku države.

V pismu pravijo, da v državi ni svobode življenja po veri, saj niti verski obredi niso vedno dovoljeni. Naštevajo potem po imenu cerkve, ki so bile podrti ali odvzete. (Cerkve Karmeličank v Ljubljani porušena; monumentalna cerkev sv. Jožefa v Ljubljani je danes filmska delavnica; Križanke dane v roke starokatolikom; številne kapelice in križi podrti; cerkvi na Ptujski gori in na Blejskem otoku spremenjeni v muzej.) Dalje govore o 200 duhovnikov, ki so zaprti, o motenju verskega pouka otrok itd. Pravijo končno: „Mi ljubimo svojo domovino. Pripravljeni smo se žrtvovati za resnično blaginjo in napredek naše dežele. Ne zahtevamo privilegijev. Zahtevamo le, kar nam po božjem in človeškem pravu gre, ne le svobodo verskih obredov, ampak tudi svobodo verskih šol, katoliškega verskega tiska, verskih organizacij in pravico zbirati potrebna denarna sredstva za vse to. Nočemo teh sredstev od države: dalo nam jih bo ljudstvo, ker ljudstvo veruje Cerkvi in ljubi svojo vero.“

To je v glavnem vsebina dolgega pisma, ki ga je poučno vsega brati.

Seveda je to pismo priromalo nazaj z oznako: „Se ne sprejme.“

Srca vernikov je razveselila vest, da je papež imenoval v zbor 70 najvišjih dostojanstvenikov sv. Cerkve tudi enega Jugoslavana, zagrebškega nadškofa dr. Alojzija Stepinca. Novi kardinal je sin hrvatskega naroda in po vsem svetu znan zaradi junaške borbe za pravice Cerkve in vere tako v času vojne pod ustaškim režimom kot v času po vojni.

Medtem ko smatrajo vse države tako imenovanje za veliko počastitev, so naše oblasti proglasile to za klofuto. Novi kardinal ni mogel v Rim, pač pa so organizirali proteste, ki pa njegovemu imenovanju niso nič škodovali. Vlada je izrabila to priliko, da je pognala iz države zastopnika najvišjega predstavnika katoličanov, papeževnega zastopnika (nuncija) v Beogradu, nad čimer se je zgražal ves kulturni krščanski svet. Kaj takega se malokdaj zgodi.

Sedem škofov je bilo potem klicanih na pogovor v Beograd. Takrat so ono pismo nesli s seboj in ga oddali.

Za novo leto je bilo pomiloščenih v Sloveniji 43 zaprtih duhovnikov. So pa 30. decembra obsodili spet dva v Ljubljani (vseučiliška profesorja in znanstvenika dr. Jak. Šolarja in dr. Jan. Fabijana) ter 9. jan. enega v Mariboru (patra Pavla Berdena).

V Murski Soboti so obsodili voditelje neke protestantske družbe „Kristus. duhov. cerkve“, v Mariboru pa tudi več pristašev druge sekte „Jehovih prič“ (biblarjev).

V zadnjem času se doma poživlja zanimanje za izseljence, seveda v duhu in po potrebah sedanjih oblasti. Precej besede imajo pri tem tudi tisti, ki so toliko naših ljudi po vojni spravili domov.

PRIKLADEN ODGOVOR

Narednik je kaznoval vojaka, ker je prepozno prišel z dopusta. — „Zamudil si 24 ur,” mu je rekel, „in zato boš moral prav toliko časa sedeti.“

— Gospodine naredniče, javljam, da so mi doma dali za vas 5 kg težko šunko!

— No, potem si oproščen. S tako težko šunko res nisi mogel hiteti!

MED NAŠIMI ROJAKI

ANGLIJA

Južni Wales: V kraju Blackwood je v nedeljo, dne 18. jan. moški pevski oktet sodeloval pri koncertu krajevne UNESCO. Pevci so zapeli Vodopivčevo „Ob večerni uri“ ter Adamičevo „Završki fantje“. Prevajalec je obe pesmi prevedel po vsebini v angleščino. Ob nabito polni dvorani sta obe pesmi želi burno odobravanje, dasi oder in dvorana sama nista akustična. Oktet se je pod vodstvom Mirka Juga dobro izuril. Pel je že ponovno v cerkvi v Bedfordu ter užil polno pohvalo.

Velika noč: Župnik bo po želji obiskal posamezne kraje v postnem času. Tako bo v soboto 7. marca ob 10. dopoldne maševal v župnijski cerkvi **Aberdare** (J. Wales). Od 9. dalje bo prilika za spoved, prav tako po maši. V nedeljo 8. marca bo maševal v cerkvi v **Bargoed**, verjetno redno župnijsko mašo, ter bo tudi na razpolago za spoved. — Na cvetno soboto 28. marca bo med 3. in 5. uro prilika za spoved v župnijski cerkvi v **Bedfordu** (**Midland Road**). — Na veliki petek 3. aprila bo od 11. do 12. na razpolago v cerkvi **St. John** v **Rochdale**, popoldan ob 4. pa bo v konventni kapeli **William Street** križev pot in govor; pred in po pobožnosti pravtako prilika za spoved. Po govoru blagoslov velikonočnih jedil. — Na veliko soboto 4. aprila od 11. do 12. ure prilika za spoved v cerkvi **sv. Ozburge** (**Hill Street**), **Coventry**, ob pol 11. blagoslov velikonočnih jedil. — Istega dne bo prilika za spoved od pol 4. do pol 5. v cerkvi **St. Mary's**, **Moorfields** (**Eldon Street**), **London E. C. 2**. Ob 4. pa blagoslov jedil. Cerkev je zelo blizu **Liverpool Street**-postaje in je ne bo težko najti. Pojdite mimo **Broad Street**-postaje na desno in po 200 metrih boste našli cerkev. — Povsod drugod pa po želji in dogovoru.

Prčinja: Ker bi radi tu sestavili slike vseh krajev, kjer prebivajo slovenski izseljenci, zato lepo prosimo, da pošljete razglednice krajev, kjer ste ali kjer potujete (tudi barvane so zelo dobrodošle). Posameznim zbirkam bo priključeno kratko predavanje ter bodo potem vsem na razpolago, ako bi jih želeli. Pošljite prosimo na naslov: **I. Kunstelj**, **Marillac House**, **Warley**, **Essex**, **England**. — Vnaprej vsem: Bog povrnil!

BELGIJA

LIEGE — LIMBURG

Misijonar g. Vidmar je za božič prišel med nas. S prijaznim nastopom in lepimi misijonskimi pridigami je pridobil srca vseh rojakov. Upamo, da njegov trud ne bo zamanj. Misijon naj za naše družine in posameznike pomeni začetek novega življenja, ki bo bolj v skladu z evangelijem. Gospodu misijonarju ponovno izrekamo iskreno zahvalo za njegovo delo med nami.

Na tretjo nedeljo v decembru smo imeli v Eisdenu lepo in zelo dobro obiskano Miklavževo in božično prireditev. Nastopali so večinoma samo naši najmlajši, ki so z deklaracijami, recitacijami in predvsem s pesmimi pokazali, da nišo kar tako. Na koncu je tudi mešani zbor zapel nekaj božičnih pesmi. Polni božičnega razpoloženja smo se razhajali na domove.

Poroke: V preteklem letu pomotoma niso bile objavljene nekatere poroke. Da se več ne bo zgodilo, prosimo, da novoporočenci sami pošljejo svoja imena krajevnuemu poverjeniku lista.

V Cherattu sta se poročila g. Anton Vulč in gdč. Marija Weber. Nevesta je pred kratkim prišla iz Zilje na Koroškem.

V Eisdenu je že pred meseci gospodično Jožefo Jarc popeljal pred oltar g. Jožef Herczeg. Gdč. Terezija Duh pa je poročila g. Buczko Aleksandra.

V Dilsenu je v oktobru g. Budna Rudi obljubil zvestobo gdč. Mariji Vaezen.

Vsem novoporočencem želimo veliko družinske sreče s prošnjo do Boga, naj blagoslovi njihovo zvezo.

Bolniki: Kolikor nam je znano, so zadnje čase iskali zdravja v bolnici naslednji rojaki in rojakinje: ga. Golob, ga. Zirovnik, ga. Mrak, g. Bergač, g. Znidaršič in g. Hočevár. Vsi iz Eisdena.

Na domu se zdravijo g. Brumec in g. Trlep iz Eisdena ter g. Budna iz Dilsena.

V kliniki v Waterscheju že dalj časa trpi g. Brložnik Franc.

Vsem želimo, da bi čimprej ozdraveli.

Umrli: Med božje krilatce je poletela mala hčerkica g. Flereta Rudolfa iz Waterscheja.

CHARLEROI — MONS

Spet moramo sporočiti, da je umrlo nekaj rojakov v naši okolici: 11. dec. je vsled rudarske bolezni izdihnil v Wanfercée-Baulet Alojz Cuder, roj. 1907 v Trenti pod Triglavom. Žalostno vdovo je zajel 6 tednov pozneje nov udarec, ko ji je umrla sestra v Auvelais Rozalija Grobovšek, roj. Krevelj l. 1911. v Kladju pri Rajhenburgu. Kruta rakova bolezen jo je iztrgala žalostnemu soprogu in 4 otrokom — 25. januarja. — V sanatoriju v Jumet je 18. dec. 1952 zaradi rudarske bolezni umrl Anton Musar, roj. 1905. v Gabricah pri Št. Janžu na Dolenjskem. Vsem trem zvestim bralcem „Naše luči“ naj Vsemogočni dá večni pokoj. Vsem preostalim izrekamo sožalje.

V cerkvi Pont-de-loup se je v decembru poročila ga. Marija Konjedic, vdova Bevčar, z g. Dominikom Spinazzi. Obilo sreče!

Posebej cmenjamo lepo petje pri božični službi božji v Charleroi. Več fantov in deklet se je pod vodstvom g. Ivana Kodeha

† Julijana Deželak, Chatelineau, umrla 1952

za ta lepi krščanski praznik prav posebej potrudilo in želo tudi lep uspeh. Kakor s prireditvami je tudi s cerkvenim zborovskim petjem pri tukajšnjih razmerah vedno težje kaj pripraviti. Zato so vsi, ki se kdaj potrudijo, vredni toliko večje pohvale!

Onstran Monsa je za Novo leto pridigal g. Vidmar iz Gorice v Paturages, Hautrage, Terte, Quaregnon in Flénu. Ob tej priliki je slovenska kolonija v Hautrage prvič v 20 letih doživela, da je v njihovem kraju bila slovenska pridiga in potem še pete lita-

nije ob prav lepem številu udeležencev. G. misijonarju lepa hvala!

Prav lepe jaslice sta letos naredila tudi g. Ivan Bajc in g. Milan Kogej v Flénu.

Po bolnicah in doma leži več bolnikov.

HOLANDIJA

Tukaj živimo še vsi pod vtisom strašne katastrofe, ki je doletela prebivalce zapadnih delov tukajšnje dežele.

V Heerlerheide je 8. dec. umrl Leopold Kajbič, 47 let star, vsled rudarske bolezni. Iskreno sožalje vsem žalujčim. Rajni je tekom bolezni večkrat želel umreti na Marijin praznik. In je res! Naj počiva v miru.

Tudi letos smo imeli po posebni pravici mi Slovenci domačo polnočnico pri Mariji Pomagaj v Herlenu. V soboto 27. dec. je društvo sv. Barbare v Eygelshovenu priredilo družinski večer z obdarovanjem za otroke. Društvo v Lindenheuvelu je imelo 4. jan. letni občni zbor, ki je pokazal lepo delavnost društva v preteklem letu.

Iz Heerlerheide pišejo: „28. dec. se nam je posrečilo, da smo prišli v Heerlerheide enkrat domačega vsi skupaj in to na „Družinski večer“ v Nieuw Einde. Najprvo je bila molitev z litanijami v cerkvi, kar je opravil č. g. Babnik. Pevsko društvo „Zvon“ iz Heerlerheide pod vodstvom g. Willemsa je izvajalo cerkveni pevski koncert. Potem smo šli v dvorano, kjer je sledilo nekaj filmov in zatem obdarovanje slovenskih otrok z božičnimi darili. Ob spominu na božični večer ob božičnem drevesu je vsa dvorana zapela „Sveta noč!“

Sledili so pozdravni govori in prosta zabava s šaljkami. Bilo je nadvse ganljivo. Ko bi vedno bilo tako...

Med seboj smo imeli tudi gosta, novega rektorja iz Nieuw Ende. Tekom prireditve se je med nami kar udomačil.

Značilno je bilo, da smo imeli tokrat druge pevске zборе kot po navadi. Moški zbor, ki je prvi nastopil, so sestavljali sami starejši delavci in upokojenci med 40 in 60 letom. Tudi v ženskem zboru so bile same starejše preskušene moči. Oba zbora sta od starih slovenskih korenin žela polno priznanje. Vsekakor nam bo ta Druž. večer 1952 v Heerlerheide ostal v dobrem in trajnem spominu."

Poslušajte sedaj še pesem g. Frelicha Franca v čast jubilaranta g. Drenovca v Brunssumu:

Za čestitke, dragi Jože,
roko svojo Ti podam,
Za dvajsetpet let težke službe
obhajaš svoj jubilejni dan.

Srečo voščim Ti in zdravja,
da bi ljubi Bog ga dal.
To so moje srčne želje,
da bi še dolgo zdrav ostal.

Ljubi Bog naj Te varuje
in življenje dolgo da.
Naj Te vseh nesreč obvarje
tudi šteta Barbara.

NEMČIJA

Tudi med Slovenci v Nemčiji z veseljem prebiramo izseljenski list „Naša luč“. Nekateri so ga naročili kar naravnost v Celovcu, drugi pa pri tem ali onem poverjeniku. Obilo sreče v novem letu!

Sporočamo, da je umrl v Hombergu 78 let stari rojak J. Jančič. Oči je za vedno zatisnil dne 28. novembra. Naše sožalje žalujočim ostalim!

FRANCIJA

Zadnjič je „Lpuč“ poročala, da so se lotili Slovenci v Gorici težke naloge zgraditi osrednjo slov. hišo, ki bo nosila ime „Katoliški dom“. Če upoštevamo, da katoliški Slovenci v Gorici nimajo svoje dvorane, da so torej prepuščeni na milost in nemilost svojim narodnim in idejnim nasprotnikom, bomo razumeli, kolike važnosti je za slovenske narodne in katoliške interese na Goriškem, da bo ta dom čimprej zgrajen.

Vemo, da bo vsak Slovenec čutil za svojo dolžnost, da podpre to veliko narodno delo. Naj se torej vsak po svojih močeh odzove in da par kamnov k novi zgradbi.

Prispevke pobirajo vaši dušni pastirji in poverjeniki tega lista. — Hvalo in zahvalo vam bo izrekla zgodovina slovenskega naroda.

**SI ŽE PLAČAL MOHORJEVE KNJIGE?
SI ŽE DAL KAJ ZA „NAŠO LUČ“?**

PARIZ

V Parizu se je 22. grudna lani poročil naš rojak iz Prekmurja podporočnik francoske vojske g. Roman Šukič z gdč. Evelino

Mitsikides. Rojaku, ki je izkazal svoje vojaške sposobnosti ob osvoboditvi Francije 1944-45, nato v Indokini in nazadnje kot oficir francoskih prostovoljcev v Koreji, izrekamo najboljše želje!

Dne 10. svečana je praznoval v Parizu v krogu svojih prijateljev in znancev svojo 60-letnico slovenski časnika in zgodovinar g. Erjavec Franc, kateremu tudi mi kličemo: Na mnoga leta!

PAS — DE — CALAIS

Smrt kosi

Z žalostjo poročamo to pot o številnih smrtnih slučajih po naših kolonijah. Odšli so v večnost:

Vendin-le Vieil (Fosse 8): Brvar Jožef, 60 let star, in Sršen Pavel, star 56 let.

Sallaumines in okolica: Pestotnik Franc, 67 let; Mlinar Franc, 56 let, in Sebič Marija v 86. letu starosti, dolgoletna prednica Bratovščine sv. rož. venca.

Lens (Fosse 2): Pepelnjak, upokojen rudar.

Liévin: Zupan Ivan, 76 l. star, in Truhlar Helena, žena pokojnega Vincenca Tuhtar, (z možem vred vneta delavka v krščanskih društvi med izseljenci v Nemčiji in Franciji); umrla v 77. letu starosti.

Spominjajte se jih v molitvi!

Prvi rod izseljencev, ki so prišli v Francijo, se stara in umira. Samo v Bruay je 28 upokojencev in 15 vdov. Podobno je po drugih kolonijah. Mladi rod izgublja pod vplivom šole in možitve z drugorodci vedno bolj lepe slovenske navade, značaj in jezik. Toda to je neizogibna posledica vsakega izseljenstva. Ljubo doma, kdor ga ima!

Razveseljivo pa je, da stari rod še vneta dela, da reši, kar se rešiti dá. Začetkom leta so obstoječa društva obnavljala na občnih zborih svoje odbore in delala načrte za delo v letu 1953. Bog daj svoj blagoslov!

ROMANJE V LURD

Vedno več rojakov se priglaja zanj. Pojdemo z romarskim vlakom, predvideno 26. junija, in ostanejo v Lurdu do 4. jul. Priglasitve se sprejemajo do konca aprila.

Naravne lepote Lurda in okolice ter še posebej nadnaravno doživetje te svetovne Marijine božje poti ostanejo neizbrisne v spominu vsakega romarja, tako da si vsak še nazaj želi. Vsak Slovenec v Fran-

ciji naj bi vsaj enkrat poromal v Lurd.

Stroški, vožnja Lens — Lurd in nazaj ter stanovanje in hrana v Lurdu, bo stalo približno 12.000 frs.

Stanovali bi po možnosti v istem hotelu, kdor to želi, in imeli tudi svoje slovenske pobožnosti.

Romanje slovenske skupine vodi župnik Zupančič Val., Liévin (P. de C.) 17, rue Cl. Debussy, ki tudi sprejema priglasitve in daje potrebna pojasnila.

TUCQUEGNIEUX

Novo leto nas je bogato obsulo z mrazom in s tako čudno meglo, ki je skrivala v sebi gripo, prav nič priljubljen dar. Široko se je vsedla sredi naše kolonije in se ji naprej kar nič ne mudi. Zato kašljamo in stokamo po njenem „taktu“.

Božič smo lepo obhajali. Msgr. Grims nas je obiskal. Spet smo imeli slovensko sv. mašo in priliko za sv. spoved.

Na Novega leta popoldne smo se Slovenci zbrali v kantini. Tam je g. Jankovič organiziral lep družabni večer. Z malo zamudo nas je obiskal sv. Miklavž, ki je vedel za vse čednosti in za vse grehe naše kolonije. Celo za malega Slavka je vedel, da rad posteljico zmoči. Parkelj ni imel kaj delati, četudi je vedno renčal in skakal. Poljanškova Ivanka je vsem staršem želela srečno novo leto. Potovka Pavla nam je povedala, kako se ji je poroka razbila in da zato ne mara moških; zato je čas, da ženske prevzamejo „komando“. Jože Žagarjev nam je orisal prihodnje leto, kot si ga je pač on zamislil. Imeli bomo županske volitve. Ker ima že dosti Slovencev volilno pravico, se jim je predstavil za kandidata. Njega naj vse voli, pa bodo možje zastoj pili, ženske dobé „kofeta“ in vsak fant čedno nesto.

Godbo smo imeli vsake vrste. Vsi skupaj pa smo zapeli nekaj božičnih pesmi. To je bilo najlepše.

Po koloniji smo naredili dosti jaslic. Najlepše sta naredila Tone Jankovičev in Tone Jurca; jih je bilo vredno pogledati. Bi naredili drugo leto tekmo, a kaj ko onadva vse posekata.

Končno zapišemo še to, da je ga. Marica podarila svojemu možu Borisu, nečaku msgr. Grimsa, že drugega čvrstejšega fantka. Mnogo sreče! P. A.

MERLEBACH

Jugoslov. kat. misija Merlebach in okolica — sporoča razne vesti, ki jih št. 1/53 „Naše luči“ ni mogla zaradi pomanjkanja prostora objaviti.

Smrtna kosa žanje naše vrste:

Dne 14. 10. so našli v stanovanju v Habsterdicku mrtvega Cesarec Mihaela, upok. rudar, pokop. cerkveno 16. 10. v Stiring-Wendel. — 23. 10. je padel pri svojem delu 10 m globoko Handler Franc, 21 let star in se smrtno ponesrečil, cerkv. pokop. na Hochwaldu v nedeljo, 26. 10. — 27. 10. so padle težke železne plošče pri delu na našega rojaka Sigmund Franceta, ki je pri tem dočakal smrt star 50 let; pokopan v Merlebachu 30. 10. s protestantskim duhovnikom. — 13. 11. je zadela kap vdovo Fance Marijo v bolnici Creutzwald, staro 72 let; pokopana cerkv. 15. 11. v Creutzwald. — 13. 11. je zadela kap tudi mater Hribnik Marijo, staro 51 let, v Bétting-les-St. Avold; pokopana 16. 11. v istem kraju. — 27. 11. je po 6 letni težki bolezni umrl oče 11 otrok, rojak Čuček Ivan v Jeanne d'Arcu, star 60 let in bil cerkv. pokopan istotam 29. 11. 3. 1. 1953 je po strašnih bolečinah šla k Bogu po večno plačilo Marija Turšič, žena Ferdinanda Turšiča, krojača v Creutzwald. in bila cerkv. pokopana v svojem domačem kraju Ham-sous-Varsberg. 11. 1. je po daljši bolezni umrl Medja Janez, star 53 let, cerkv. pokopan na Hochwald. dne 14. 1. 27. 1. je umrla v Creutzwald. (kolonija Neuland) 77 letna vdova Turk Terezija, doma pri št. Petru na Medvedjem selu, pokopana cerkveno 30. 1. v Creutzwald. 28. 1. je kap pretrgala nit življenja 61-letni Sotošek Mariji, cerkv. pokop. 31. 1. v Merlebachu. Vsem želimo večni mir in pokoj, sorodnikom pa izražamo iskreno sožalje!

Veselje pa je napolnilo srca mladih staršev: Šrot Friderik in Stefi Brezavšek sta dobila dete, roj. 1. 10. 1952 v porodnišnici Creutzwald, krščeno istotam 9. 10. na ime Wilfried-Richard. — Žuželj Viljem in Marija Helena Kopina sta dobila hčerko Jerico-Angelo, roj. 22. 12. 1952, krščena 11. 1. 53 v Merlebachu. Edvard Berglez in Ana-Marija Paul sta dobila deklico Ano-Marijo, roj. 21. 12. 52, krščena 4. 1. 53 v Merlebachu. Staršem vseh teh treh ter še drugih, ki niso bili prijavljeni Kat. misiji, iskreno čestitamo, otročičem pa želimo trdnega zdravja in božjega blagoslova!

Zakrament sv. zakona so v tem času med drugimi, ki nam niso javili, prejeli: Bizjak Jakob s Pauly Astride dne 21. 10. 52. v cerkvi v Stiring-Wendel. Ivan Lipovec s Cecilijo Lekšej dne 18. 12. 1952 v cerkvi v Stiring-Wendel. Tem, kakor tudi drugim neprijavljenim obilo sreče v novem stanu!

Kronika leta 1952

V teku leta je v pisarno Jugosl. kat. misije v Merlebach-u došlo 1481 dopisov, odposlanih 638, skupno 2.169 (:prošnje za posredovanje, za delo, za pokojnine in razne rudarske zadeve, prestave raznih listin za cerkveno in privatno uporabo, s čimer je bilo prihranjenih našim rudarjem čez 40.000 frs.).

Pregled matičnih knjig:

Krsti otrok (katerih oče in mati sta Slovenca): 3 dečki in 5 deklic. Krsti otrok (katerih eden od staršev ni našega rodu): 15 dečkov in 22 deklic. Skupno je tedaj 45 otrok (18 dečkov in 27 deklic).

Poroke: katoliško poročenih (kjer sta ženin in nevesta naša rojaka): 8. Katoliško poročenih (ali ženin ali nevesta ni našega rodu): 15. Skupno torej katoliško poročenih 23 parov. — Pred pravoslavnim duhom. poročen 1; pred novoap. ali protestantskim duhovnikom 2 para. — Zaradi raznih vzrokov neurejeni zakoni: 27 (ločeni in spet civilno poročeni ali samo civilno poročeni z drugoverci).

Mrliška knjiga: v letu 1952 je v Merlebachu in okolici umrlo 14 moških in 9 žensk. — Od teh je bilo previdenih s sv. zakramenti 15 oseb; osem se jih je ponesrečilo oziroma umrlo nenadne smrti. Cerkevno pokopanih 22, s kat. duhovnikom 21, s protestantskim 1. Najstarejša izmed umrlih: Nusbauer Frančiška iz Creutzwalda, stara 88 let, najmlajši: Knapič Franc, otrok, star 1 dan.

Zdravstveno stanje: tri bolezní so bile predvsem vzrok smrti in mnogih bolnih, ki leže doma ali v bolnici: kamen na pljučih, rak in kap. Zelo hvaljevredno je, da sorojaki vse store za bolnike, kar je le mogoče, in da jim z obiski lajšajo njihovo gorje. Marijina božja pot v Habsterdicku: z velikim veseljem moramo ugotoviti, da so se mnogi naši rojaki z vsem zaupanjem obračali pogosto, zlasti v mesecu maju in oktobru k Materi božji z Brezij, pri kateri je bilo 35 slovenskih sv. maš s pridigo in slovenskim petjem, ki je ljubezen do Marije še bolj razplamtelo.

Cerkveni pevski zbor „Slomšek“ iz Merlebacha je pod izbornim vodstvom dirigenta g. Emila Šinkovca imel 60 javnih nastopov, se udeležil krasne proslave msgr. Zupančiča v Sev. Franciji in z močnim orkestrom zelo lepo proslavil Božič v veliki francoski cerkvi v Merlebachu.

„Naša luč“: takoj po prejemu prve številke za leto 1953 se je število naročnikov še povečalo — do 600! Vsem onim, ki so poslali ali darovali v podporo tega lista še več, kot je bilo naročeno, se tem potom najiskrenejše zahvalimo!

Bog in Mati Božja naj blagoslovita vas vse, dragi rojaki, varujeta vseh nesreč pri vašem težkem delu. To vam iz srca želi vaš izseljeniški duhovnik

STANKO

OKROG MERLEBACHA

Čas hiti naprej in božična doba je že za nami. Kcmaaj smo odstranili jaslice in božično drevesce, že nam pojejo cerkveni pevci postne pesmi. Za božič smo imeli Slovenci polnočnico, pri kateri smo slišali lepo petje pevskega zbora in lepo pridigo pri polni kapeli sv. Elizabete.

Ponosni smo lahko, da imamo med seboj svojega duhovnika. Pomaga nam v vseh ozirih kot skrben oče in nam vliva vsem poguma. Nihče ne more prešteti vseh skrbi in, če bi ga izgubili, bi resno začutili, da se je razkopala izseljenska družina. Ostanimo mu zvesti in ga spoštujmo!

Tiskarna „Naše luči“ v Celovcu se je zelo potrudila, da nam je poslala januarsko številko že pred božičnimi prazniki. „Naša luč“ se je že v prvem letu povsod udomačila in skoro ni slovenske družine, ki bi je ne sprejela v svoj krog. Dobila je novo obleko, lepšo naslovno stran in se povečala za štiri strani. Mnogo naročnikov je poravnalo naročnino že vnaprej in tudi darovalo za sklad Naše luči. Le radi prebirajmo, podpirajmo in agitirajmo za ta naš prekornisti izseljenski list!

Živahno je pri nas društveno življenje. Imamo kar 4 pevska društva. Prvi je cerkveni zbor „Slomšek“. Njegov dirigent, nadarjeni g. E. Šinkovec, je že ogromno naredil za naš cerkveni zbor. Vse leto ga radi poslušamo in tudi tujci radi prisluhnejo našemu petju. Na božični dan so peli naši pevci v tukajšnji dobro obiskani župni cerkvi s spremljavo orkestra in želi veliko priznanje. Na dan sv. Ščefana so peli pri maši našega msgr. Grimsa v Creutzwald u v splošno zadovoljstvo tamkajšnjih rojakov. Isti dan zvečer je imel zbor pošteno in pristno zabavo na domu našega izseljenškega duhovnika.

Drugo je pevsko društvo „Triglav“. Stopa v 22. leto. Je blizu in daleč na dobrem glasu in nosi za seboj lepo zgodovino. Sedaj je preds. Viktor Moltara, tajnik Fr. Ribič, blagajnik Maksim Ban, dirigent Jean Mastny.

Tretje je pevsko in podporno društvo „S'avček“, ustanovljeno po vojni. To društvo ima svoj tamburaški odsek z novimi instrumenti, ki jih jim je preskrbela zelo poceni Izseljenska matica v Ljub-

Ijani. Predsednik Stanko Glagovšek, tajnik Jožef Knavs, blagajnik Anton Bučar, dirigent Avgust Rohr.

Četrto je pevsko in podporno rudarsko društvo „Sava“, ustanovljeno lani. Predsednik Pintar, tajnik Albin Pavlič, blagajnik Martin Mavrovič, dirigent Evgen Diem.

Društva sv. Barbare in podpornega društva „Edinost“, ki sta delovala pred vojno, nihče ni doslej obnovil in sta morda za vedno legla k počitku.

Tri zadnja omenjena društva prirejajo nastope, izlete, trgatve in veselice. Tako nudijo članom pristno domačo zabavo. Le žal, da vleče vsak na svojo stran in v gotovih idejah niso složni. Ljudje si stavljajo vprašanje, zakaj bi ne imeli samo eno društvo. Težko je na to odgovoriti in še težje danes kaj storiti, kajti pes in mačka sta si bila vedno v nasprotstvu. Vendar bi z dobro voljo lahko dosegli, da bi vsaj ob velikih slovesnostih nastopili vsi pevci skupno, seveda ne kot propagandisti določenega režima, pač pa kot Slovenci.

Da se Slovenci udejstvujemo v vseh ozirih, kaže dejstvo, da je dobil Vodenik Franc pri izpitu v Metzu kot krojač oceno „zelo dobro“. Isti učenec in njegov krojaški mojster A. Komac sta prejela na razstavi v Merlebachu pri izdelavi obleke vsak zlato medaljo. Franc Dejak je dobil na razstavi domačih ptičic v Freymingu prvo, drugo in častno nagrado. Resnik Jožef na isti razstavi 1., 2. in 3. nagrado v različnih ptičjih vrstah. Tomažu Benetek v Belle-Roche je dalo Vrtnarsko društvo drugo nagrado. Njegova družina ima brez dvoma najlepši vrt. Vsem omenjenim prisrčno čestitamo!

Industrijsko mesto Merlebach se je po vojni skoro podvojilo. Vse narašča: prebivalstvo, moderne trgovine, privatna in rudniška stanovanja. A kljub temu je še velika stanovanjska kriza. Zato so si postavili svoje hiše tile rojaki: Terčič Ludvik, Škorjanc Franc, Hočevnar Štefan, Škufca Leopold, Čop Anton, Kukovičič in Rihtar Pavel. S svojimi pridnimi rokami so prišli do lastnega ognjišča.

V novembrski številki „Bratstva-Jedinstva“ smo brali, da namerava nedavno ustanovljena Izseljenska matica v Ljubljani pisati knjigo „Zgodovina izseljenstva“. To delo prisrčno pozdravljamo. Vendar ne moremo razumeti, da hočejo pisati taki o izseljenstvu, ki nimajo pojma o njem. Povojni režim je razpustil Rafaelovo družbo za varstvo izseljencev in zaplenil vse njeno imetje.

Izseljenci dobro vedo, da je hotel spraviti vse izseljence nazaj v domovino, a se mu to ni posrečilo. Mnogi so raje ostali v svobodi, kot da bi morali prenašati brezbožno diktaturo. Tisti, ki so pa šli, bi radi prišli nazaj, a ne morejo.

Naj omenim, da piše Zgodovina izseljenstva p. Zakrajšek in je začetek že objavil v „Slovenski besedi“ št. 5–6 (1952). Ta bo brez dvoma povedal uso resnico, ki bi jo drugi radi prikrivali v svojih listih. To delo, ki ga piše mojster izseljenskega vprašanja, prisrčno pozdravljamo!

Sicer pa nobena Zgodovina izseljenstva ne more biti pisana niti popolna in tudi ne bo zanimiva in resnična brez naših izseljenških duhovnikov, ki so iz ljubezni do naš neumorno hodili od hiše do hiše, od bolnika do bolnika, ki so se edini zanimali ne-sebično za izseljenski pokret in največ storili za blagor naših izseljencev.

Franc Ribič, rudar.

Pojd' mo na Štajersko!

Pojd' mo na Štajersko,
gledat kaj delajo,
gledat kaj delajo,
deklice tri.

Prva je kuhar'ca,
druga je kelnar'ca,
tretja je ljubica
moj'ga srca.

Prva mi jesti dá,
druga mi piti dá,
tretja me v hišico
svojo pelja.

Ko bi jaz vedela,
da-si ti fantič moj,
pa bi kupila ti
sama zastonj:

Srajco brkalasto
z žido preštepáno,
da bi jo nosil
fantič ti moj.

Jopič pa žametov,
da bi te spamet'val,
da bi ga nosil,
fantič ti moj.

— NAŠA LUČ —

bratom in sestram slovenske krvi širom
Zapadne Evrope v razvedrilo, veselje in
podučilo.

V vseh zadevah lista (darovi, oglasi in
dopisi) se obračajte na spodaj navedene
poverjenike. Lahko pišete tudi na naslov:
NAŠA LUČ, Viktringer Ring 26. Celov-
ec-Klagenfurt, Austria.

Če list prihaja do Vas naravnost iz ti-
skarne, stane letno (6 šte.) 15 šilingov ali:
470 lir; 35 bfrs; 350 ffrs; 3 RM; 70 amer.
centov.

IZ POŠTARJEVE TORBE

Rešitev božične križanke v 1. številki: Vodo-
ravno: 1. božič, 4. rjave, 5. veš, 6. zelen, 7. Elena. —
Navpično: 1. Brezje, 2. Žavljje, 3. češnja.

Tiskarski škrat je hotel zadnjič ponaga-
jati našim pesnikom in je zamenjal naslova Večer-
na pesem in Materi Turkovi v spomin. Prvi pesmi
P. A. je naslov: Večerna pesem. Spodnji pesmi pa
je naslov: Materi Turkovi.

Dopisnikom: M. Hajdinjak, Franc.: Poslano
prejel. Nekaj objavimo že prihodnjič. — T. Žizek,
Franc.: Poslano uporabimo ob koncu tega leta. —
Ap.: Kot vidite, je objavljeno. Drugo prihodnjič.

Najprej zase

Vlak se je ustavil na postaji. Potnik po-
kliče skozi okno dečka, ki je zijala prodajal,
mu dá dva bankovca in naroči: „Hitro sko-
či po dva sendviča, enega zame, enega
zate!”

Vlak že začenja odhajati, ko dečko pri-
drvi k oknu. Izroči en bankovec potniku
nazaj in pravi: „So imeli samo en send-
vič...”

Pri zemljepisju

Učitelj: „Pokazal sem vam globus in se-
daj veste vsi, da je zemlja okrogla. Torej,
Mirko, ti začneš na trgu kopati jamo, ved-
no globlje koplješ in vedno globlje. Kam
boš prišel?”

Mirko: „Na policijo!”

ZA BISTRE GLAVE

Zlogovnica „Velikonočni pirh”

Pravilno sestavljeni zlogi dajo lepo vo-
ščilo oziroma izrek.

POSTNA KRIZANKA

Vodoravno: 1 začetek posta, 6 sorodnica, 7 sveto-
pisemska jed. — Navpično: 1 pregrinjalo, 2 znoj,
3 ime note, 4 žensko ime, 5 aramejska beseda za
„oče”. — (Rešitev prihodnjič.)

1	2	3	4	5
6			7	

Številke 1. letnika

„Naše luči” Vam manjkajo? Naročite jih pri po-
verjenikih! Uprava ima na razpolago še več izvo-
dov števk 1, 2, 4, in 5 po znižani ceni.

Odgovorni urednik: Dr. Janko Hornböck. - Založba
Družbe sv. Mohorja v Celovcu. - Tiska tiskarna
Družbe sv. Mohorja v Celovcu. - Printed in Austria.